

Základní životopisné údaje
a osobní data navrhovaného kandidáta

prof. PhDr. Jaromír Janoušek, DrSc.,
člen korespondent ČSAV

Narozen 19. 3. 1931 v Poličce nad Metují. Manželka Marie Janoušková, nar. 3. 8. 1934, děti Jaromír (nar. 1960) a Hana (nar. 1964). Bytem Bělohorská 139, Praha 6.
Pracoviště: katedra psychologie FF UK v Praze.

Po maturitě na reálném gymnasiu v roce 1950 studoval na FF UK v Praze (1954). Absolvoval vědeckou aspiranturu na MGU a poté pracoval nejprve jako odborný asistent, posléze jako docent na FF UK v Praze. Od roku 1959 do roku 1967 působil jako vědecký pracovník v Pedagogickém ústavu ČSAV v Praze, po vzniku Psychologického ústavu ČSAV přešel na toto pracoviště. Pro rozdílnost názorů s tehdejšími vedením ústavu a ředitelem přešel v roce 1978 do Ústavu pro filosofii a sociologii ČSAV, kde pracoval do roku 1981. Od 1. 2. 1981 se znovu vrátil na FF UK v Praze, kde působí dodnes na katedře psychologie. V roce 1983 byl jmenován profesorem a v roce 1986 mu byl na základě úspěšné obhajoby doktorské disertace udělen doktorát psychologických věd. V roce 1988 byl zvolen členem korespondentem ČSAV.

Po listopadu 1989 byl ve volbách znovu potvrzen ve funkci vedoucího katedry psychologie. Od září 1990 je na ročním studijním pobytu v Kalifornii (USA). Zastává též funkci předsedy Vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV. V některých ústavech ČSAV (např. v Psychologickém a Pedagogickém ústavu) byl zvolen externím členem vědeckých rad.

Charakteristika přínosu navrhovaného kandidáta
pro světovou vědu.

Rozpracování teoretických a metodologických východisek sociální psychologie; vypracování první české učebnice sociální psychologie; založení experimentálního výzkumu sociálně psychologických jevů u nás.

Při analýze sociálně psychologických jevů, jejich geneze, struktury a funkce zdůrazňuje prof. Janoušek význam společné činnosti, kterou chápe jako otevřený mnohoúrovňovitý dynamický systém, v němž se odráží průběh životního procesu i způsob života společnosti. Společná činnost úzce souvisí s komunikací, což J. Janoušek prokazuje řadou svých teoretických studií i experimentálně podložených (zvláště významné jsou výzkumy řešení problémů v triádách). Janouškovy experimenty umožňují navodit vzhled do plánů společné činnosti, které jsou analyzovány studiem interakce jejích členů i jejich vzájemnou komunikací; procesy komunikace jsou zde podrobeny obsahové a strukturální analýze. Výzkumy též přispěly k poznání, že procesy interakce a komunikace jsou činnostně a sémanticky zprostředkovány vztahem jedince k objektu společné činnosti, což se mj. obráží i ve výsledných produktech společné činnosti, jakož i v efektivnějším individuálním výkonu. Tyto poznatky byly dále využity při studiu optimálních podmínek sociální facilitace. V důsledku zprostředkovanosti vztahu jedince k objektu společné činnosti se účast na společné činnosti podílí též na formování individuálního subjektu.

Studie prof. J. Janouška vznikly na základě dlouholeté teoretické a výzkumné činnosti, za účasti jeho spolupracovníků a žáků. V rámci nich i v procesu výchovy mladé generace výzkumníků v oblasti sociální psychologie byly podrobněji rozpracovány též problémy metod užívaných v sociálně psychologickém výzkumu.

Získané výsledky byly s ohlasem publikovány a předneseny na četných konferencích a symposiích (mj. též na posledním psychologickém kongresu v Sydney).

Ohlas díla, členství ve společnostech, zahraniční působení.

Účast na řadě mezinárodních konferencí a kongresů (viz též charakteristika přínosu díla uchazeče), průběžná práce v rámci Evropské asociace experimentální sociální psychologie. V současné době udělena roční stáž na Center for Advanced Study in the Behavioral Sciences v Kalifornii, USA.

Výběr nejdůležitějších původních prací
prof. PhDr. J. Janouška, DrSc., čl. kor. ČSAV

- Janoušek, J.: Sociální komunikace.
Praha, Svoboda 1968.
- Janoušek, J.: Reversibility of Communicative Activities.
Čs. psychologie, 1968, č. 1.
- Janoušek, J.; Bokorová, V.: Motivace a civilizační změny.
Praha, Svoboda 1971.
- Janoušek, J.: Subsequent Interpretation of Own's and Partner's
Communicative Activities as a Clue to the Structure
of Dialogue. Referát na 8. světovém sociologickém
kongresu, Toronto 1974.
- Janoušek, J.: Sociální psychologie.
Praha, SPN 1981.
- Janoušek, J. a kol.: Aktivita, tvořivost a kooperace jako psy-
chologické faktory vědeckotechnického roz-
voje.
Praha, UK 1985.
- Janoušek, J.: Společná činnost a komunikace.
Praha, Svoboda 1984.
- Janoušek, J. a Kol.: Metody sociální psychologie.
Praha, SPN 1986.
- Janoušek, J.: Sociálna determinácia psychiky a správania.
Bratislava, SPN 1987.